

JOŽEF	VAJDETIČ	051 268 259	341	joze.vajdo@gmail.com

SPOMINI NA ŠROP BILEČA

pitomac 54. klase od 11.3.1977 do 13.10. 1977

vodnik stažist od 14.10.1977 do 2.6.1978

V. POGLAVJE

Na Avtovcu od 12. do 26. septembra 1977

V ponedeljek 12. septembra je bil za nas veliki dan. Že od zgodnjega jutra je bila naša stavba eno samo mravljišče. Prostore čete je bilo potrebno izprazniti, razen postelj v spalnici. Kompletno vsa oprema, osebna oborožitev, skupna oborožitev Bst in MM ter pisarna četnega starešine „Mehota“ je šlo z nami na teren.

Težka oborožitev MM 82 mm, Bst 82 mm in postolja za PM M 53 se je naložila na kamione z ostalo materialno zagotovitvijo. Kolona kamionov je bila pripravljena v strojnem parku za premik. Postroj 3. in naše 4. čete na naši pisti. Glavni vhod v našo stavbo so četni starešine zapečatili. Transportni ranac je na hrbtu, borbeni na prsih in na glavah čelade. Pogled na tako postrojene enote, ki so kot iz škatlice je nekaj posebnega. Na vsaki vod je prišel po en kamion. Prvo in drugo četo so že odpeljali do Pustega polja, nato so se vrnili po nas.

Moje mesto na kamionu je bilo pri zadnji stranici, kjer sem se lepo sedel na pod in PM je bil poleg mene. Od tukaj sem opazoval okolico pri premiku in imel sem kaj videti. Grmičevje, posamezne stavbe, koze, ovce in kamen. Tudi nas so iztovorili na Pustem polju, kjer smo si ogledali pokazno vajo iz Taktike, ki jo je izvajala 2. četa. Sončno in še kar toplo tukaj na 950 m višine. Oblečeni smo že v zimske obleke.

Po končani vaji smo jo peš mahnili proti Avtovcu. Del poti smo izvedli po cesti, nato smo zavili na desno poševno čez polje po kolovozu do logorja. Ta pot je dolga pet kilometrov. Najprej smo zagledali streho pločevinastega objekta na smeri naše poti, ki se je nahajal sredi ravnice in je služil za spravilo kmečkega orodja. Morali smo priti do njega in nato še krajši del poti do cilja. V logorju smo dobili vse tako, kot smo zadevo zapustili meseca julija.

Prvi teden logorovanja do 18. septembra je bilo sončno in toplo vreme in nosili smo letne uniforme in izvajali vodne vaje na Pustem polju. Vloge so se menjale, enkrat v obrambi, drugič v napadu. Jurišanja je bilo na pretek. V primeru, da zjutraj ni bilo razpoložljivega kamiona, smo jo na Pusto polje mahali peš in se po končanih vajah tudi peš vračali v logor. V enem tednu smo kar brusili pete v eno in drugo smer.

V nedeljo 18. septembra se je vreme spremenilo v deževje in postalo je hladno. Po programu je bil ogled Tjentišta. S kamioni smo se zapeljali čez 1190 m visok prelaz Čemerno v novih letnih oblekah in kot je že v navadi smo tudi sedaj zmrzovali.

Prelaz Čemerno 1190 m

Dostopno na Google dne 10. 2. 2021.

V današnjem času je čez prelaz speljana nova magistralna cesta s številnimi predori. Na Tjentištu smo se skozi dolgo in izčrpno predstavitev dogodkov med drugo svetovno vojno na tem mestu znanih pod imenom „Bitka na Sutjeski“. Nato smo si ogledali še vse kar je bilo možno videti v spomin na to bitko.

Spomenik na Tjentištu

Dostopno na Google dne 10. 2. 2021.

Dež nas je spremljal ves čas na Tjentištu in šotorska krila so nam dajala kaj malo zatišja pred dežjem in občasnim vetrom. V logor smo se vrnili okrog druge ure popoldan. Po kosilu se je prilegel počitek v naših prostorih pod streho na suhem.

Nov teden je pred nami in z njim Taktika in Metodika. Na jutranjem postroju je pred četo prišel komandir čete kap. Viduka Mate z rdečim podsetnikom v roki. Zraven njega sta bila tudi naša pitomca vodnika Mitrić in Vranov. Stal sem v prvi vrsti, ko opazim da se je komandir započil s pogledom direktno v mene. Na glavi sem imel čelado, ki sem jo z gubanjem čela toliko pomaknil na oči, da sem komaj videl izza njenega roba. Hotel sem se skriti pred dejstvom, ki sem ga slutil že nekaj časa, namreč da ostanem v Bileći. Komandir si je nekaj zapisal in z očmi iskal druge žrtve. Šele sedaj se je začelo moje psihično trpljenje, kako se rešiti Bileće, čeprav še ni bilo uradno nič potrjeno.

V torek 20. septembra smo imeli orientacijo iz Č. K. Razdeljeni smo bili v trojke. Vsaki trojki je bil določen vodja, ki je dobil kuverto z vprašanji. Vprašanja so vsebovala elemente orientacije, gibanja po azimutu, določanje razdalj in opis znakov na določenih točkah. Na terenu smo se gibali brez oborožitve, imeli smo samo oprtače in ašovčiče. Tako je iz vsakega voda krenilo na teren deset skupin in le malo katera je imela srečo, da na svoji poti ni naletela na vodno oviro. Deževje v zadnjih dneh je naredilo svoje in dele zemljišč proti Pustemu polju je zalila voda. V začetku smo v naši skupini manjše zalite površine z nizko vodo pregazili, nekje pa to ni šlo, zato smo delali obhode in ponovno določali azimut. Kar dobro nam je šlo od rok, dokler se nismo znašli pred večjim poplavnim področjem in bi težko dosegli cilj. Ravno v pravem času je s pomočjo kurirjev in naših vodnikov prišlo povelje s strani komandanta bataljona, da se zaradi nastalih razmer vaja prekine. Počasi smo se

vračali s terena, vendar ene trojke iz tretje čete, ki je bivala v pritličju pod nami ni bilo do večera. Končno so se privlekli in to močno vinjeni ter blatni kot prašiči. Z enim od starešin njihove čete so se hoteli celo pretepati. Kako so jih spravili na počitek mi ni bilo znano in tudi ne če so dobili kakšne kazni.

Kaj se je zgodilo? Ta skupina je imela med drugim točko „cerkev s pokopališčem“, ki se je videla iz našega logorja. Na cerkvi je bil narisana topografski znak, ki so ga morali vpisati k podatkom. Zagledali so pa tudi dobrote, ki so jih ljudje prinesli kakšen dan prej na grobove. Tukaj je bilo v izobilju hrane, pijač in cigaret. Cigareti in pijača to pa je že bilo nekaj.

V tem tednu nimamo sreče, ker nam dela preglavice deževje.

Premično logorovanje od 26. do 30. septembra

V ponedeljek 26. septembra smo zapustili Avtovac in se podali na 40 km dolgo pot do Bileće imenovano „pokretni logor“. Prvi dan smo imeli skupinsko delo in prenočitev izvedli v borovem gozdu imenovanem Dizdaruša, ki se nahaja na levi strani ceste Avtovac – Bileća nasproti Pustega polja. Šotor smo si postavili iz šotorskih kril. Vsak je dal svoje krilo in iz šestih kril smo sestavili šotor, ki je bil tako tesen, da če si se hotel premakniti so se morali tudi ostali. Po tleh smo si nastlali z borovimi vejami, drugega ni bilo. Šotor smo imeli na robu gozda, vendar toliko globoko, da se nas iz ravnice ni videlo.

Sanitetski IMV kombi je bil na čistini, pa se ti s kampanjolo pripelje načelnik šole. Ko je zagledal ležernost sanitejcev ga je kar dvignilo. Skočil je iz avta in začel vpiti: „Marš u šumarak, ratna situacija!“ Sanitejci so jo po travniku odkurili proti nam in se še pred gozdom zakopali v mehek teren, ki je bil razmočen od dežja. Šele sedaj se je začela prava komedija. Načelnik šole je dal komando enemu izmed kamionov da kombi povleče nazaj na pot. Tudi kamion je ostal nedaleč od kombija. Naslednje vozilo, ki ga je pognal v borbo je bila 5000 l cisterna z vodo. Ta kamion se je udrl v zemljo do osi. Načelnik je pričel kričati: „Pitomci, ajmo na odkopavanje vozila. Pripremi ašovčiče.“ Nabral je nekaj nesrečnikov, ki so imeli šotore najbližje dogajanju. Pričeli so kopati po tisti lepljivi zemlji, nekaj nas se je pomaknilo v gozd po globini. Ašovčič sem imel tako lepo očiščen in podmazan, zdaj ga bom pa tukaj zamazal. Tisti pitomci niso opravili nič pa še spuščala se je noč. Načelnik se je odpeljal proti Avtovcu in čez kakšne tri ure je prišel rovokopač iz Gacka. Pri luči je do enajstih zvečer odkopaval rampo za izveleko. Pri takem hrupu in podlogi, ko te vsaka veja žuli v rebra spanca ni bilo nobenega. Vozila je rovokopač potegnil na pot.

Ob enih ponoči pride komanda, da je naš oddelek zadolžen za odstranitev minskih polj pred sovražnikovimi obrambnimi položaji. V popolni temi smo podrli šotore in krenili na negotovo pot. Dobili smo samo približne podatke, kje ima sovražnik (2. četa) obrambne položaje. Kakšen je teren pred nami nismo imeli pojma. Orožje smo pripravili, da nas ne bi zvok kovine izdal. Posebno je bila nevarna čistilica za RB, ki je bila iz aluminija. Ta je bila glasna kot gasilska „truba.“ Da je bila situacija še bolj zategnjena, se je zjasnilo in posijala je luna, ki nam je olajšala gibanje in nas isto časno izdajala. Določili smo vodjo patrolje in to sem bil jaz, ker so vedeli da sem lovec. Izbral sem si še pomočnika in v gosjem redu smo krenili na pot. Določen je bil tudi kurir za zvezo, ki bo moral iti poročati o situaciji nazaj v komando. Zapomniti si je moral znake razpoznavanja in predvsem pot po kateri smo se gibal. Teren je bil razgiban kot na Pustem polju. Travnata površina s skupinami grmičevja, vmes pa kamnite površine. Dospeli smo do manjše vzpetine, ki je bila s strani proti sovražniku zaokrožena z naravnim kamnitim zidom. Kot nalašč za kritje, kajti slišala se je govorica in koraki straže ter obhodne patrolje. Padla je odločitev. Vso orožje ostane na vzpetini in požarni, ki je bil predviden za kurirja. Čelade smo sneli, ker se bi morda bleščale v luninem siju in si naredili kape. Po mačje smo krenili v strelski črti naprej. Tipali smo za žicami in žično ograjo pa ni bilo nič. Od obhodne patrolje, ki je šla ravnokar mimo, nas je ločil samo kamniti zid in naš Livada Zoran je preskočil na drugo stran. Patrolja gre nazaj in za umik ni bilo časa. Zoran se je stisnil k zidu in rešila ga je lunina senca. Če bi nekdo od patrolje vstopil samo korak na stan bi ga pohodil in zadeva bi bila končana. Zajeli nas bi kot mlade zajce. Srečno smo prispeli do naše vzpetine in poslali nazaj kurirja na poročanje. Mi smo se potegnili nazaj na varno razdaljo in počakali dneva in naše enote. Sledila je pohvala s strani komandirja čete, ki je nisem niti slišal, ker je bila prisotna misel, kako se rešiti Bileće.

Na izhodiščnem položaju je bilo zopet skupinsko delo cele čete. Tema je bila - Napad. Mene je komandir čete vprašal, kam bi v napadu postavil oklepne transporterje. Zelo resno sem se ozrl po terenu in pokazal na levo v majhno uvalo, kjer je bilo še nekaj vode. Kapetan je vedel, da to ni moj

odgovor, zato mi je rekel: "Vajdetiču, ostaj češ u Bileći, jeli ti jasno!" Zdaj sem končno zapečaten. Ceta se je razvila za napad. Mislim sem, da nas bodo dali v rezervo, ker smo bedeli celo noč. Nič ni bilo od tega, ker so nas vtaknili v center napada. V rezervi so bili tisti, ki so se vsaj nekaj naspali do jutra.

Napad smo izvajali po vseh pravilih Taktike. S PM sem izstrelil kar krepko čez 500 nabojev.

Po končani vaji smo izvedli premik do vasi Korita kjer smo prenočili za vasjo. Popoldan smo imeli skupinsko delo na koti 1010 m. Zjutraj premik in borba z He desantom in nato predavanje pri helikopterju, ki je pristal na večji ravnici. Ne vem kaj sem se zameril ali zamudil čas za kosilo, ker mi ga Meho ni hotel dati. Odšel sem brez besed, kosilo pa mi je vseeno poslal po Mušteriću.

V sredo popoldan 28. septembra smo izvedli pohod do vasi Tepure na višini 1200 m. Pohod je bil kar naporen, sonce je pripeklo in zmanjkalo nam je tudi vode. Cisterne ni, ker tukaj ni nobene ceste, zato hodi in trpi. Po prihodu v rajon vasi je bilo najprej čiščenje orožja in nato razmestitev na obrambne položaje. Pred nočjo in večerjo je bila podelitev streliva. Dobila sva 950 kosov streliva za PM M 53.

Sledilo je kopanje in utrjevanje zaklonov. Z mojim pomočnikom Vasićem sva kopala kot krta do enajstih zvečer. Uspelo nama je izdelati zaklon za klečeči položaj, več ni šlo zaradi kamenja.

Pod grmom sva si naredila ležišče in malo zaspala, vendar je Vasić odšel v zaklon, ker ga je zeblo. Jaz sem spal morda še eno uro, ko me je zbudil kap. I. kl. Bačić. Spraševal me je po poročniku Karlici. Moram dodati še to da je bila noč svetla, ker je bila polna luna. Ob štirih so nas napadli še teritorialci, vendar ne pri nas, ampak na desnem krilu. Spopad je bil kratek in nato je vse utihnilo. Nekateri naši kolegi, ki so stopili v stik z domačini so menjali tri škatlice manevrskega streliva kal. 7,9 mm (45 kosov) za liter žganja. Domačini so izrazili željo po menjavi, ker so potrebovali naboje za plašiti volkove, ki so v zimskem času vdiral v vas. Torej pomeni, da so imeli tudi vojaške puške M 98 iz druge svetovne vojne.

Uganka mi je bila tudi ta, kje nabavljajo žganje, kajti na ti višini in na ti pusti pokrajini ne raste nič.

Danes pišemo datum 29. september in zjutraj so enote v vlogi napadalca pričele z napadom. Pod nami se je razprostirala ta značilna pokrajina in lepo je bilo videti vodne kolone na izhodiščnih položajih na oddaljenosti nekje okrog 600 m. Za dobro jutro sem jih pozdravil z dolgim rafalom in dinamika se je pričela. Igrali smo umik na rezervne položaje in zaključili vajo na hribu za vasjo, kjer je bila kratka analiza. Izstrelil sem 750 kosov streliva, to je 15 trakov po 50 kosov. Za ostalih 200 kosov pomočnika sploh nisem vprašal, kam jih je dal. Verjetno so po pomoti ostali pozabljeni nekje v grmovju. Pozimi bo v vasi še bolj grmelo proti volkovom.

Popoldan smo izvedli 18 km marš do naselja Vrbica. To je raztreseno naselje s šolo in nekaj nad deset hišami zraven meje s Črno goro. Postavili smo šotore in ponoči me ni zeblo, ker sem spal po novem sistemu, ki pa se ga danes ne spomnim več.

Petek, 30. september je zadnji dan premičnega logorja. Dopoldan skupinsko delo, proti večeru pa napad na šolo, ki je predstavljala utrjeno postojanko. Moj PM je nosil naš vodnik Mitrić. Prosil me je, da bi rad še enkrat malo streljal, ker gre čez nekaj dni domov. Ob osmih zvečer smo krenili na zadnjo etapo poti proti Bileći. Pot je bila dolga, vendar ni bila naporna. Na Hadžibegovem brdu smo padli v zasedo, ki so jo postavili teritorialci. Z vso močjo smo udarili nazaj in z veseljem sem potrošil še preostalo strelivo, da sem končno razbremenil Vasića. Pod nami so se zasvetile luči v Bileći in korak je postal nenavadno lahek. Ob prihodu do samega mesta smo se preuredili v pohodni ešalom in s pesmijo smo marširali proti vojašnici. Ljudje so odpirali okna in nas pozdravljali s pločnikov. Lepo je videti bataljon izurjenih pitomcev, ki strumno korakajo kot eden.

V vojašnici smo za silo uredili orožje in popadali kot mrtvi na počitek.

Sobota, 1. oktober 1977

Danes smo spali celo do sedmih zjutraj. Po suhem zajtrku smo imeli dve uri čiščenje orožja. Puškomitraljeze je pomagal čistiti ves oddelek. Pri izstreljeni takšni količini streliva so bili PM kar dobro zasmojeni. Do njih popoldan smo čakali, da smo prišli na vrsto za kopanje. Kaj moremo, če smo 4. četa in še predzadnji vod. Popoldan prosto in izhod v mesto. Nisem šel, ampak sem se podal samo do kantine, kjer pa nisem imel obstanka. Naši so prišli ob desetih zvečer iz mesta lepo tiho in solidno.

Nedelja, 2. oktober 1977

Stepanje odej kot po navadi in nato delovne točke. Naša skupina je bila v učilnici, vendar ni bilo od nas nobenega učinka. Nekaj smo motovili in brisali prah, vendar se nobenemu ne da delati. Popoldan ob treh sem jo mahnil v mesto in zopet gre vse po starem. Z Vuković Petrom sva se potepala vse tja gor do Medana in ko je obema zmanjkalo denarja sva odšla v kasarno.

Ponedeljek, 3. oktober 1977

Zjutraj je padal dež in je telovadba odpadla. Sledile so ure učenja do kosila. Učenje za koga neki, če imamo samo še en izpit. Zaposliti nas je treba in ker ni druge možnosti so to učne ure. Vse drugo smo počeli, samo učili se nismo. Po kosilu dve uri prosto in nato zopet učilnica do osmih zvečer.

Torek, 4. oktober 1977

Dopoldan zopet učenje. Še vedno ne vem ali ostanem v Bileći ali ne. Latinović Lazar – Lazo je že potrjen za učitelja F. V. Dopoldan se vleče, ura se ne premakne nikamor. Po kosilu sem šel malo do kantine pa dlje kot do vrat nisem prišel, kjer je bila velika gneča. Od petih do osmih zvečer učne ure. V Bileći nisi smel biti prost in se potepati po vojašnici. Takoj po večerji smo se spakirali na počitek, kar ni bilo v naši navadi. H komandirju čete sem se za jutri javil na prostovoljni raport.

Sreda, 5. oktober 1977

Šel na raport do komandirja čete. V pisarni me je gledal nasršeno in takoj sem vedel, da se mi ne piše nič dobrega. Vprašal me je, kakšen problem imam. Razložil sem mu mojo željo, da bi rad šel v prekomando. Odgovor komandirja je bil kratek in jednat: „Vidiš ovo sijalico i ako se vešaš na nju ostat češ u Bileći, jer sam ja tako odlučio. Možeš da ideš po zadatku.“ Obrat na levo okrog in nazaj v enoto.

Zjutraj telovadba, nato učne ure in to do kosila. Po kosilu malo počitka in učne ure do večerje. Če bomo tako tiščali to učenje, bomo znali na pamet še kazala iz posameznih Pravil pehotnega orožja. V četi sem bil zvečer pomočnik dežurnega čete (Livada Z.).

Četrtek, 6. oktober 1977

Zjutraj smo si naložili materialna sredstva na hrbet in odrinili na Zlatište, kjer smo polagali še zadnji izpit. V komisiji je bil kap. Tomašević – dober oficir. Ker sem po abecedi zadaj, danes nisem polagal izpita. Izprašal je samo pol voda. Normalno do večerje spet učne ure. Do konca šole je resnično ostalo zelo malo dni.

Petek, 7. oktober 1977

Zjutraj zopet na staro mesto kot včeraj. Izpit sem polagal ob 9. uri. Prvo vprašanje nisem dobro razumel, bil sem prepričan da odgovarjam pravilno, pa sem vprašanje zgrešil. Na druga dva vprašanja sem dobro odgovoril in dobil zaključno oceno 7. Končno so vsi izpiti pod streho in dobil bom čin vodnika. Šole je konec.

Sobota, 8. oktober 1977

Dopoldan delovne točke in do enih čiščenje oborožitve. Orožje mora biti generalno očiščeno, ker je nas odslužilo in ga bomo predali v skladišče za naslednjo generacijo. Po kosilu nas vleče v mesto. Učilnica naj sameva in Pravila pehotne oborožitve tudi. Prvič se je zgodilo, da smo na izhod v mesto čakali od štirih do petih popoldan. Dežurni šole se je počasi izživljal nad nam in med drugim vrgel iz postroja še mene in Mateša Perota da nisva dovolj ostrižena. Pri frizerju sem bil mesec dni nazaj. S Perotom sva se na balkonu naše čete postrigla in šla čez kontrolo na drugem izhodu. Malo sva obiskala stare birtije in ob devetih sva bila že v kasarni. V kino dvorano sem šel na ogled filma „Kapetan Leši.“

Nedelja, 9. oktober 1977

Dopoldan je bil v kino dvorani KVIZ. Načelnik šole polkovnik Popović nas je kregal po dolgem in počez, kako se obnašamo v mestu. Ne vem koga je dobil spet na nišan. Prva nagrada je bila dodeljena 2. četi, čeprav si jo je zaslužila naša 4. četa. Prva nagrada je bila kar močna – 7 dni nagradnega dopusta za člane tekmovalne ekipe. Popoldan zopet v mesto. Samopostrežna, Lipa in Lovec ter na koncu še hotel, kjer je bil pri naši mizi tudi naš četni starešina Meho Husić. V kasarno prišli pravočasno.

Ponedeljek, 10. oktober 1977

Dopoldan sem bil na razpolago komandirju čete. Vsi moji soborci, ki gredo v prekomando so razdolžili opremo in delovno obleko. V čistilnici ne bo zmanjkalo dela. Dopoldan sem še čistil svojo puško, ki mi jo je predal Cakić, jaz pa njemu PM, ker bomo orožje razdolžili po prvem seznamu formacije voda. Naši so šli še po kosilu na čiščenje orožja, jaz sem pa delal seznam ocen za celo četo. Delo je trajalo celo do desetih zvečer.

Moje ocene v času šolanja - redovalnica

	MAR	APR	MAJ	JUN	1.KV	JUL	AVG	SEP	2.KV	OKT	IZP	IZ+Z	LET
J	-		6,8		7		8		8	8	7	7	7
ONO	-	8		8	8	10			10	9	9	9	9
V.P.	-		8		8			9		9		9	9
Č.K.	-	7	7		7	7	9		8	8		8	8
T.T.	-		7		7	9			8	8		8	
T.O.	-		8		8	9			8	8		8	
TAK.	-				7								7
INŽ.	-	6	7,8,8, 9		7		7		7	7		7	
S.O.	-	8			8		8		8	8		8	8
O.J.	-		7		7		9		8	8		8	
N.N. G.	-		7		7		7		7	7		7	7
ABH O	-		5, 6		6				6	6		6	6
B.O.	-	8			8		8		8	8		8	8
ART.	-		8		8		8	8	8	8			
F.V.	-	7	10		8	7	8	8	8	8			8
R.V. i PVO	-	8			8	6			7	7	7	7	
VEZ A	-		8		8	9			9	9	9	9	9
		7,43	7,71		7,51		8		7,86	*7,87		7,71	7,81

Legenda kratic:

1. KV – prvi kvartal (prelomna točka, kjer smo dobili čin deseterja, če so bile vse ocene pozitivne).
2. KV – konec šolanja (ostali so še samo zaključni izpiti).
IZP – izpit
IZ + Z – izpit in zaključna ocena, ki sta bila osnova za letno oceno.
LET – letna ocena.

Torek, 11. oktober 1977

Dopoldan je orožar (CO) izvajal tehnični pregled orožja. Puško sem dobil iztrošeno 95% in sedaj sem jo predal tudi s 100% iztrošenosti. Ta puška bo še služila naslednjim generacijam. Za manevrsko strelivo je dobra, jo ni škoda. Nekoč je bila ta puška nova in cev svetla kot ogledalo, vendar manevrsko strelivo naredi svoje. Po izvršenem tehničnem pregledu sem nadaljeval s seznamom ocen. V učilnici sem pospravil moj predal v železni omari.

Sreda 12. oktober 1977

Dopoldan je potekala predaja orožja. Vse je moralo biti kompletno. Pri moji puški je bilo pomembno da je bila zraven šipka za čiščenje, posodica za olje in „pojačnik trzanja“. V primeru, da je kaj manjkalo, je bilo potrebno plačati.

V vojski obstaja poseben fenomen. Ob prihodu na služenje vojaškega roka vsi dobijo vse, cel vojni rok nekemu nekaj manjka in na koncu imajo vsi vse. Popoldan so moji soborci pakirali „rance“ za prekomando. Čas se ne premakne nikamor. Šivali čine vodnikov. Zvečer je imel Savičič naš dramski „glumac“ še poslednji nastop. Jutri odhaja 54. klasa iz Bileće.

Abecedni seznam našega tretjega voda (pred odhodom v prekomando):

Št.	Priimek in ime	Naslov	Kraj bivanja / pošta / država
1	Baković Željko	Petra Kočića 49	Ključ - BiH
2	Cakić Stojan	Željezniška stanica b.b.	Vranje - Srbija
3	Benka Jano	Maršala Tita 11	Lalič – Srbija – Vojvodina
4	Glumpak Zlatko	Josipa Broza Tita 18	Bendekovščina - Hrvaška
5	Gaber Aleš	Goričane 11a	Medvode - Slovenija
6	Kamenjarov Jordan	Ul. 8 Velške brigade 10	Titov Veles – S. Makedonija
7	Kulenović Bakir - Orce	Ul. 29. november 16	Bihać – BiH
8	Kurtanović Bajram	Sportska b.b.	Tutin - Sandžak
9	Latinović Lazar - Laza	Ulica Mala 4	Mokrin – Srbija - Vojvodina
10	Livada Zoran	Ustanička 67	Beograd - Srbija
11	Mateša Pero	Mateško selo	Generalski stol - Hrvaška
12	Mešković Izet	Stupari	Stupari - BiH
13	Milivojević Zoran – Zveki	Junkovac	Natalinci - Srbija
14	Milošević Saša	Kotor	Kotor - Črna gora
15	Morović Petar	Jadrtovac	Šibenik - Hrvaška
16	Mirković Svetimir	Bože Dimitrijevića 2	Malo Crnić - Srbija
17	Murčehajić Muharem - Hari	Ulica. 22. december 35 a	Bosanska Dubica - BiH
18	Mušterić Jozo	Hrvace	Hrvace - Hrvaška
19	Ozmec Milko	Greenwiška 10a	Maribor - Slovenija
20	Petrović Željko	Stojnci 31a	Markovci - Slovenija
21	Ramič Sulejman _ Sula	Bakšajiška 44	Bihać - BiH
22	Omerčaušević Mirsad	22. oktobra 32b	Travnik - BiH
23	Savičič Vlastimir	Veljka Vlahovića 6	Banovići - BiH
24	Savić Dragiša	Titogradska 8	Novi sad - Srbija
25	Stanković Tomislav - Sudija	Ulica IO 10	Čačak – Srbija
26	Stojanović Milan	Nišići	Nišići – BiH
27	Šunduković Đorđe	Svetozara Miletića 74	Irig - Srbija
28	Vajdetić Jožef - Črta	Dolenja Podgora 1	Stari trg ob Kolpi - Slovenija
29	Vasić Miodrag - Mile	Vojvode Mišića 28/2	Šabac - Srbija

Četrtek, 13. oktober 1977

Dan lep in sončen. Cel bataljon se je ob osmih postrojil na glavni ploščadi poleg komandne stavbe. Po uvodnem govoru načelnika šole se je pričelo težko pričakovano čitanje ukaza, ki se je glasil: „Za potrebe vojne pošte se odrejajo naslednji pitomci vodniki.“ Parne klase II. bataljon, kar je bila tudi naša so popolnjevali teritorij Jugoslavije južno od črte otok Lastovo – Sarajevo – Osijek. Neparne klase I. bataljon pa od te črte na sever.

Kar 21 vodnikov stažistov je bilo razporejenih v V. P. Strumica. Vodniki iz našega voda so dobili kar dobra mesta, če odštejemo tistih nekaj najboljših „grebatorjev“, ki so se piflali in jokali okrog starešin, kako si želijo k Vojaški policiji v V. P. 5000 Pančevo. Naš Kurtanović Bajram je dobil Lastovo. Slabo je dobil, smo modrovali, vendar smo bili v globoki zmoti. Oglasil se nam je iz stažiranja in dejal, da je več časa v kopalkah kot v uniformi. Omerčaušević je dobil Mostar, Mateša Pero tudi.

Ozmec Milko iz Maribora je dobil V. P. Han Pijesak. Verjetno bi ta V. P. doletela mene, ker je bil na začetku predviden prav on da ostane v Bileći. Da se je rešil, je predlagal svojemu vodniku naj predlaga mene. To se je kasneje zgodilo, on pa je svojo potezo pozneje obžaloval, ko je videl kam je prišel na stažiranje. To mi je povedal leta 2016, ko smo potovali v Bilečo na srečanje.

Večina našega bataljona je odšla v južno Srbijo, Makedonijo in Kosovo. Prvi, ki je bil prebran za določeno V. P., je moral pristopiti do tribune, kjer je dobil zapečateni kuverto s personalnimi podatki posameznikov in bil je vodja poti. Kar odgovorna naloga je bila držati skupaj skupino, da se ni po poti razgubila. Kamioni so jih odpeljali na železniško postajo v Čapljini.

Popoldan smo bili kot izgubljeni. Vse prazno in tišina. Na moje rame je zopet padlo dežurstvo čete in brez pomočnika, kar je pomenilo, da počitek odpade. Iz druge čete sta bila v naš 1. vod premeščena kot kadrovska pomoč poročnik Ilijevski Stojan in vodnik stažist Zorko Cveto iz Kočevja.

Petek, 14. oktober 1977

Vsi iz čete so šli na jutranji postroj in kmalu pritekli vsi veseli nazaj. „Gremo domov!“ so vpili eden čez drugega. „Puki je dal sedem dni nagradnega.“ Do enajstih dopoldne smo postorili vse kar je bilo potrebno, Husić je zapečatil spalnice, ker je bila tam naša oprema, dobili smo prepustnice in že nas ni bilo več v kasarni.

Ob enajstih dopoldne smo odrinili domov. V mestu smo počakali avtobus in direktno do Dubrovnika. Veselja je bilo konec, ker ni bilo nobenega leta niti za Ljubljano, niti za Zagreb. V popoldanskem času smo z avtobusom krenili na dolgo pot čez Bosno do Zagreba. Celo noč smo potovali samo čez Bosno. Okrog polnoči sta se šoferja menjala za volanom in to tako, da je stari šofer vstal izza volana in prepusti volan novemu šoferju brez ustavljanja avtobusa. Ta manever sta lahko izpeljala na ravnem odseku ceste. Takšen manever je bilo neodgovorno in nevarno početje. V avtobusu so se peljale starejše gospe in ena izmed njih, ko je videla kaj počneta šoferja reče drugi: „Sad smo gotovi! Konduker vozi avtobus i slupat će nas v provaliju.“ (Sedaj je z nami konec! Sprevodnik vozi avtobus in zvrnil nas bo v prepad.) Nekje med četrto in peto uro zjutraj smo dospeli v Bosansko Dubico, kjer je bil daljši postanek. Zavili smo v postajno restavracijo, kjer smo naleteli na velik nered. Po tleh je bilo vse polno steklovine in polite pijače. Pri naročilu pijače je natakar dejal, da nima niti enega kozarca več, lahko pa dobimo zeleno v skodelicah za kavo. In tako se je tudi zgodilo. Pot smo nadaljevali do Zagreba in slovenska skupina je nadaljevala pot proti Ljubljani. Takrat ni bilo nobene avtoceste razen Brezovica – Razdrto. Z Zorkom Cvetom sva v Ljubljani odšla na številko 19, smer Kočevje. Cveto je bil doma iz Kočevja, jaz pa sem moral počakati na vezo za Poljansko dolino ob Kolpi. Končno sem bil na domačem pragu ob petih popoldan.

En dan dopusta je bil že porabljen. V ponedeljek 16. oktobra sem šel v Črnomelj na Vojaški odsek, kjer sem se prijavil, da sem prišel na dopust. Istočasno so mi dali tudi odjavnico, da nisem rabil še enkrat iti v Črnomelj. Avtobusna veza v 20 km oddaljen Črnomelj je bila ena zjutraj in popoldan nazaj. Po mestu sem oprezal, če bi dobil kakšnega domačina z avtom, ki bi šel v našo dolino. Avtov je bilo v tistem času malo in nisem imel sreče kot počakati avtobus in en dan je zopet odšel.

Četrtek, 20. oktober 1977

Do polnoči je bilo potrebno biti nazaj v kasarni. Na srečo je bila ta dan veza z letalom iz Brnika do Dubrovnika in nato z avtobusom do Bileće. Ta kratki dopust nam je bil kar potreben, ker sedaj me

čaka še sedem mesecev dela s pitomci 56. klase.

Se nadaljuje....